

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/13108,Bielska-Fabryka-Maszyn-Wlokiennicznych-Befama-w-Bielsku-Bialej.htm>
2023-06-10, 03:07

Bielska Fabryka Maszyn Włókienniczych Befama w Bielsku-Białej

Bielska Fabryka Maszyn Włókienniczych Befama w Bielsku-Białej, następczyni powstałej w 1851 fabryki Gustawa Josephy'ego seniora, następnie jego syna - także Gustawa, w Bielsku, zajmującej się początkowo naprawami i remontem maszyn włókienniczych, następnie ich produkcją. W 1945 firma G. Josephy's Erben została upaństwowiona i zmieniła nazwę na BFMW Befama. W 1980 działały w Bielsku-Białej 4 zakłady tej fabryki, załoga liczyła 3800 osób.

11 VIII 1980 na jednym z wydziałów przeprowadzono 3-godzinny strajk ekonomiczny, 28-29 VIII 1980 strajk solidarnościowy z Wybrzeżem objął 1500 pracowników Zakładu D, przewodniczący KS Włodzimierz Górny. 19 XII 1980 wybrano 32-osobową KZ „S” z Marcinem Tyrną jako przewodniczącym; do „S” należało wówczas 3650 pracowników. W pracach „S” Regionu Podbeskidzie uczestniczyli delegowani z Befamy Marek Wojtas, Zbigniew Matlakiewicz, Stanisław Kania i Henryk Juszczyk (od VI 1981 wiceprzewodniczący ZR Podbeskidzie). 27 I - 6 II 1981 załoga Befamy uczestniczyła w strajku generalnym podbeskidzkiej „S”. W III 1981, podczas kryzysu bydgoskiego, w Zakładzie A znajdowała się siedziba MKS Regionu Podbeskidzie.

13 XII 1981 internowani zostali pracownicy Befamy: M. Tyrna, Z. Matlakiewicz, Mieczysław Barteczko i Czesław Łysień, 19 I 1982 ukrywający się H. Juszczyk. W I 1982 za kontynuowanie działalności związkowej na 3 lata więzienia skazany został M. Wojtas. 13 IV 1982 część załogi Zakładu D na krótko przerwała pracę, przypinając do kombinezonów plakietki „S” z czarną wstążką, w odwecie SB zatrzymała pod koniec miesiąca 21 osób z Zakładu, po przesłuchaniach 8

pracowników internowano. 1982-1989 na terenie Befamy kolportaż wydawnictw podziemnych prowadzili m.in.: Andrzej Derewiecki, Leszek Ostrowski, Piotr Kumorek, Tadeusz Kusiak, S. Kania, H. Juszczyk. W 1983 działacze „S”, m.in. M. Tyrna i H. Juszczyk, przejęli kontrolę nad Radą Pracowniczą.

Jawną działalność „S” wznowiła w zakładzie w I 1989; przewodniczącym KZ został M. Tyrna, od 1992 przewodniczącym ZR Podbeskidzie. W 1990 przewodniczącym Rady Miasta Bielsko-Biała został H. Juszczyk. W 1990 w Befamie było zatrudnionych ok. 1,5 tys. osób. Następne lata to załamanie rynków zbytu i dalsze ograniczanie produkcji oraz zatrudnienia, wyprzedaż zbędnego majątku, ulokowanie całej produkcji w jednym zakładzie, w I 1996 przekształcenie Befamy w 1-osobową spółkę Skarbu Państwa, w IV 1996 włączenie do programu Narodowych Funduszy Inwestycyjnych. W 2000 załoga Befamy liczyła 320 osób. W 2001 NFI [Piaśt](#) sprzedał Befamę SA prywatnej firmie, w 2003 zadłużona Befama SA została przekształcona w Zakład Produkcyjny Befama Sp. z o.o., w VII 2009 sąd ogłosił upadłość spółki. Pracę straciło ostatnich 80 pracowników zakładu.

Artur Kasprzykowski

[Region Podbeskidzie, Bielsko-Biała](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)